

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

621

Vragen van de leden **Van Hijum**, **Wingelaar** en **Saris** (allen Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het gebruik en de bescherming van Nedersaksisch en Limburgs als streektaalen* (ingezonden 27 oktober 2025).

Antwoord van Minister **Rijkaart** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 10 december 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 423.

Vraag 1

Heeft u kennis genomen van het bericht «Friese taal wordt beter doorgegeven dan het Nedersaksisch», over het promotieonderzoek van Raoul Buurke naar het gebruik en het behoud van deze beide streektaalen in de afgelopen decennia?¹

Antwoord 1

Ja. Ik heb kennisgenomen van het bericht over het onderzoek van dr. Buurke.

Vraag 2

In hoeverre worden de verschillen in de mate waarin het Fries en Nedersaksisch als streektaal worden gebruikt, vermengd met Nederlands en doorgegeven aan jongeren naar uw mening veroorzaakt door de hardnekkige weigering van de regering om het Nedersaksisch (evenals het Limburgs) te erkennen onder deel III van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden, dat door Nederland in 1996 is geratificeerd?

Antwoord 2

De verschillen in gebruik tussen het Fries en het Nedersaksisch zijn niet uitsluitend het gevolg van de erkenning onder het Europees Handvest. Demografische en sociale factoren, zoals het aantal sprekers, de mate van verstedelijking, het gebruik in gezinnen en de aanwezigheid in onderwijs en media, spelen hierbij eveneens een belangrijke rol. De verschillen in vitaliteit tussen beide talen kunnen dus niet enkel worden toegeschreven aan het ontbreken van een erkenning onder deel III. Bovendien brengt erkenning onder deel III juridisch bindende verplichtingen met zich mee, die een zorgvuldige afweging vereisen. Daarnaast biedt erkenning onder deel II

¹ Raoul Buurke, *Frisian and Low Saxon in flux* (Groningen 2025).

voldoende ruimte om het Nedersaksisch en het Limburgs te beschermen, aangezien dit deel ook verplichtingen bevat om het gebruik van deze talen te beschermen en bevorderen.

Vraag 3

Deelt u de mening dat het belangrijk is om het Nedersaksisch en Limburgs als streektaalen te behouden, als onderdeel van de identiteit en het culturele erfgoed, en dat dit belang een erkenning van het Nedersaksisch en Limburgs onder deel III van het Handvest rechtvaardigt?

Antwoord 3

Het behoud van het Nedersaksisch en het Limburgs is belangrijk voor de regionale identiteit en het cultureel erfgoed. Dit uitgangspunt ligt ook aan de basis van de bestaande erkenning onder deel II van het Handvest en de convenanten. Of uitbreiding naar deel III passend is, vraagt een nadere analyse van uitvoerbaarheid en middelen en gaat in samenspraak met de betrokken regionale overheden.

Vraag 4

Kunt u concreet toelichten hoe de huidige erkenning van beide streektaalen onder deel II concreet uitwerking heeft gekregen in «beleid, wetgeving en praktijk ten aanzien van regionale talen», waartoe het Handvest de regering verplicht? Deelt u onze mening dat de inzet van het Rijk in de afgelopen decennia ontoereikend is geweest om de achteruitgang in het gebruik van streektaalen te stoppen?

Antwoord 4

De erkenning onder deel II is concreet uitgewerkt via convenanten met de betrokken provincies en gemeenten. Daarmee is invulling gegeven aan de verplichtingen inzake samenwerking, beleid en kennisbevordering. Tegelijk is erkend dat het gebruik van streektaalen onder druk staat zoals het onderzoek van Buurke aangeeft. Dit vraagt om blijvende inzet vanuit het Rijk en regionale overheden.

Vraag 5

Kunt u toelichten wat de regering concreet heeft gedaan om de streektaalen te behouden sinds het afsluiten van de convenanten met de verantwoordelijke provincies Groningen, Drenthe, Overijssel, Gelderland en Friesland en de gemeenten Oost- en West-Stellingwerf (in 2018) en Limburg (in 2019)? Welke concrete initiatieven heeft de regering genomen om het gebruik van streektaalen in diverse domeinen (zoals regionaal en lokaal bestuur, cultuur, media, onderwijs en kennis) te stimuleren? Welke belemmeringen zijn weggenomen?

Antwoord 5

Sinds het sluiten van de convenanten met de betrokken provincies en gemeenten in 2018 (voor het Nedersaksisch) en 2019 (voor het Limburgs) heeft de regering ingezet op versterking van samenwerking en kennisuitwisseling tussen Rijk en regio. Dit gebeurt onder meer via projecten op het gebied van onderwijs, cultuur, media en taalbevordering. Zo heeft het Rijk eind 2023 € 75.000 ter beschikking gesteld aan het provinciefonds, bestemd voor 't Hoes veur 't Limburgs. Daarnaast heeft het Rijk € 75.000 aan de gemeente Weststellingwerf verstrekt voor de bevordering en bescherming van het Nedersaksisch ten behoeve van alle partners in het convenant Nedersaksisch.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties organiseert daarnaast periodiek een *Erkende Talen Symposium* gericht op het delen van kennis, het bevorderen van samenwerking en het vergroten van bewustwording over de positie van regionale talen. Tevens onderhoudt het ministerie structureel ambtelijk contact met vertegenwoordigers van de betrokken provincies en gemeenten, om uitvoering van de convenanten te volgen en te ondersteunen. Tegelijkertijd blijft structurele borging in beleid, financiering en onderwijs een gezamenlijke uitdaging. Het behoud en de versterking van de streektaalen vragen blijvende inzet van zowel het Rijk als de decentrale overheden.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het wenselijk is dat het Rijk provincies en gemeenten te hulp schiet bij hun inspanningen om het Nedersaksisch en Limburgs te behouden en dat het erkennen van de streektaalen onder deel III helpt om de inzet van het Rijk te concretiseren?

Antwoord 6

Het Rijk acht samenwerking met provincies en gemeenten essentieel, aangezien de verantwoordelijkheid voor taalbeleid bij meerdere bestuurslagen ligt. Het is wenselijk dat het Rijk deze overheden ondersteunt bij hun inspanningen om het Nedersaksisch en Limburgs te behouden. Erkenning onder deel II en het convenant bieden ook voldoende ruimte om de talen te beschermen en te versterken, doordat dit deel al voorziet in verplichtingen tot bescherming. De effectiviteit hangt vooral af van de gezamenlijke inzet en samenwerking tussen Rijk, provincies en taalorganisaties.

Vraag 7

Bent u ervan op de hoogte dat het Nedersaksisch in de meeste Noord-Duitse deelstaten, waaronder Nedersaksen, erkend is onder deel III van het Handvest? Bent u bereid zich te verdiepen in de praktijk bij onze Duitse bureaus en te bezien wat we van hen kunnen leren?

Antwoord 7

Ik ben hiervan niet op de hoogte. Desalniettemin sta ik open om die situatie verder te bestuderen en te bezien welke elementen passend zouden kunnen zijn voor de Nederlandse context, rekening houdend met ons bestuurlijke stelsel.

Vraag 8

Wat is uw reactie op het concrete voorstel dat is uitgewerkt door het wetenschappelijk bureau van NSC voor erkenning van het Nedersaksisch en Limburgs onder deel III, dat is gebaseerd op de praktijk in Nedersaksen? Kunt u aangeven welke onderdelen van dit voorstel u niet uitvoerbaar of haalbaar acht en waarom niet?²

Antwoord 8

Ik heb het voorstel van NSC niet officieel ontvangen. Toch onderschrijf ik nogmaals het belang van het behoud en de versterking van regionale talen. Op het moment evalueren de convenantpartners het convenant Nedersaksisch. Het voorstel van NSC kan daarbij worden meegenomen, in overleg met de betrokken provincies en taalorganisaties. De evaluatie zal waardevolle inzichten bieden om te bepalen hoe de samenwerking tussen Rijk en regio verder kan worden versterkt en welke maatregelen het meest effectief bijdragen aan het behoud van de taal.

² Wetenschappelijk Bureau NSC, Nedersaksisch en Limburgs onder deel III van het Europees Handvest (oktober 2025), pagina's 23–24.